Ekonomik Büyümede Girişimcilik Eğitiminin Önemi

The Importance of Entrepreneurship Education on Economic Growth

Prof. Dr. Harun Bal (Çukurova University, Turkey)
Asst. Prof. Dr. Erhan İşcan (Çukurova University, Turkey)
Birgül Katar (Çukurova University, Turkey)

Abstract

Entrepreneurship is one of the prominent individual properties in transition from industrial society to artificial intelligence society. It is extremely important to raise entrepreneurs who can easily adapt to changing circumstances, in a society's economic growth and development. An entrepreneurship has different qualities in terms of manners and attributes such as leadership, ability to see the opportunities, to pursue the innovations, to take risk, independence, diligence, creative thinking, fast problem solving. It is thought to be the economic growth depended on physical capital increase as well as labor and capital. Education is the most crucial component of human capital. In recent years, the most striking result of endogenous growth model of Romer who contributed the improvement of human capital theory is relatively the economies that have higher sum of human capital rate will have higher economic growth rate. The main aim of this study is to determine the impact of the entrepreneurship education on economic growth and development. For this aim a questionnaire is prepared to analyze the potential impact of the entrepreneurship education on economic growth and development. Results of analyze shown that the entrepreneurship education is necessary and important for entrepreneurship. Therefore, entrepreneurship education and training is sufficient for economic growth. The policy makers should spend more resources on the education that increases the human and social capital.

1 Giriş

İnsanlık tarihinin başlangıcından itibaren gelişme ve ilerleme için yenilikçiliğin uzantısı olarak girişimcilik faktörü her ne kadar yakın zamanda tanımlansa da tüm dönemler boyunca çok önemli bir yere sahip olmuştur. Tarihin ilk yıllarından günümüze değin insanların ekonominin tanımında da olduğu üzere sınırsız ihtiyaçlarını karşılamak üzere olan faaliyetleri girişim olarak tanımlanabilmektedir. İnsan ihtiyaçlarındaki çeşitliliğin artmasıyla birlikte, yapılmakta olan işlerin de çeşitliliğinde artış meydana gelmiştir. Bu çeşitlenmeyle birlikte rekabet şartlarının gerekliliği de ortaya çıkmaya başlamıştır. Böylece rekabet şartlarının gelişmesiyle birlikte, girişimciliğin gelişme süreci de hızlanmaya başlamıştır (Kuvan, 2008).

Globalleşmenin tüm ülkeleri kapsadığı günümüz dünyasında şirketlerin rekabette üstünlük sağlayabilmeleri girişimcilik potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine bağlıdır. Girişimci, insanoğlunun yeni ihtiyaçlarını fark eden, aynı mal veya hizmeti yeni ve daha verimli bir yöntemle üretmeyi başaran, yada yeni bir organizasyon şekliyle verimliliği arttıran veya özel olarak icatları inovasyona çeviren ekonomik ajan olarak tanımlanabilmektedir. Başarma arzusu yüksek olan girişimci sürekli yeni fikirler ortaya çıkarır ve daha iyisini üretmekten de zevk almaktadır.

Yaygın olarak yapılan tartışmalardan biride girişimciliğin doğuştan gelen bir yetenek olup olmadığıyla ilgilidir. Bu yönde yaygın kanaat ise girişimciliğin doğuştan gelen bir yetenek olmaktan öte eğitimle kazanılan bir özellik olduğu yönündedir. Bu nedenle girişimcilik eğilimini arttırmak için ilgili eğitimlerin yaygınlaştırarak ekonomik ajanların girişimcilik özelliklerinin artmasına katkıda bulunabiliriz. Eğitim, girişimcilik yeteneğinin oluşmasına veya girişimcilik yeteneğinin daha da artmasını sağlamaktadır. Girişimcilik eğitimleri her seviyedeki girişimcinin yeteneğine katkıda bulunmaktadır.

Ülkelerin gelişmişlik ve kalkınmışlık düzeyleri öncelikli olarak milli gelir ya da kişi başına düşen milli gelir ile ölçülmektedir. Aynı zamanda gelişmişlik ve kalkınmışlık düzeyi sağlıklı ve uzun ömürlü bir yaşam, eğitilmiş insan gücü oranını bir yönde ifade eden beşeri sermaye ile de anlatılmaya başlanmıştır. Eğitim, beşeri sermayenin en önemli bileşenlerindendir. Dolayısıyla, eğitimin artması hem girişimcilik yeteneklerinin artması anlamına hem de beşeri sermayenin artması anlamına gelecektir. Özellikle literatürde beşeri sermayenin büyüme ve kalkınma üzerindeki etkisi çokça vurgulanmaktadır. Eğitim alanındaki gelişmelerin özellikle teknolojiye olmak üzere yenilikçiliği ve bağlı olarak da verimliliği arttırarak üretim artışına neden olduğunu ve dolayısıyla ekonomik büyümeyi etkilediği literatürün ortak noktası olmaktadır.

Özellikle girişimciliği destekleyecek en önemli iki etken ise bireylerin girişimci olabilmesi için motivasyon ve fırsatları başarılı bir girişime çevirmek için doğru yetenekler olmaktadır. Bu doğrultudaki verilecek olan eğitim bir yandan var olan girişimcilik potansiyelinin ortaya çıkarmaya ve yeteneklerin güçlenmesine sağlayacaktır. Bu çalışmada, öncelikle girişimcilik kavramına ve girişimciliğin ekonomik büyüme üzerindeki etkisine yer verilecektir. Eğitimin girişimcilik üzerindeki etkisinin tartışılmasından sonra Çukurova Üniversitesi İktisadi ve

İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü 1. ve 3. sınıf öğrencilerine uygulanan anket sonuçları değerlendirilmiştir. Son olarak ise genel değerlendirme yapılarak politika önerisinde bulunulmuştur.

2 Girişimcilik Kavramı

Girişimcilik kavramını için ait tek bir tanım yapabilmemizin imkanı bulunmamaktadır. İlk defa Cantillon'un yazılarında görülen girişimci belirsizlik altında iş yapan kişi olarak tanımlandığını görmekteyiz. Marshal ise onu yeni yolların öncüsü olarak nitelemiştir. Tabii ki birçok iktisat düşünürü girişimci üzerine olan fikirlerinin ortaya koyarken Schumpeter ise yenilikçi girişimciye dikkatleri çekmiştir.

Ekonomik gelişmenin temel dinamiği olarak gösterilen girişimcilik, bir iş girişimi başlatmak için gerekli kaynakları organize etme ve bu iş ile ilgili risk ve kazançları öngörme sürecidir (Daft, 2005). Bugünkü modern, yenilikçi anlayışına göre hareket eden ekonomik ajanlar düşündüğümüzde girişimcilik kavramı, esneklik, kar odaklılık, yenilikçilik, yaratıcılık ve değişim odaklı olma gibi kavramlarla açıklanabilmektedir. Bu kavramları düşündüğümüzde ise ekonominin neden temel dinamiği olduğunu görebilmekteyiz. Eğer gelişme üretim artışı yani milli gelirin artışı demek ise yenilikçilik ve girişimcilik ise yeni mal ve hizmet üretimi yada verimliliğin artışı olduğundan ekonominin büyümesinin temel dinamiği olduğu anlamına gelecektir.

Girişimciliği işletmeleri ve ürünlerini daha iyi durum için değiştiren bir süreç olarak açıklayan Schumpeter, girişimciliğin yaratıcı yıkım özelliğini belirterek mevcut ekonomik düzenin yıkılarak yeni bir oluşumda bulunulmasını yıkıcı girişimcilik olarak ifade etmiştir(Coulter 2001).

Schumpeter'e göre girişimciliğin özünde yenilik kavramı vardır. Girişimciliği iş dünyasında karar alma düzeyinde ortaya çıkan bir düşünce biçimi olarak gören Schumpeter bu düşüncenin önemli özelliğini yenilikleri takip etme ve bu yenilikleri toplum ihtiyaçları için piyasaya sürme olarak belirtmiştir(Eyüboğlu, 2007).

Klaus Rainer Kirchoff girişimciliği, sosyal kalkınmada önemli olarak gösterilen yeni refah yaratımı ve refahın dağılımı olgularını gerçekleştirmeye çalışan bir araç olarak göstermektedir(Gürol, 2006).

Özellikle girişimciliğin tüm kaynaklarındaki tanımlarına baktığımızda atıf yapılan en önemli tanımın Hisrich'in tanımı olduğunu görmekteyiz. Ona göre girişimcilik; psikolojik, ekonomik ve sosyal riskleri göze alıp zaman ve çaba harcayarak farklı bir değer yaratma sürecidir. Kişiler bu süreç sonunda kişisel isteklerini tatmin ederler ve doyuma ulaşırlar. Bu yönde yeni bir bilginin yaratılması süreci girişimcilik olarak tanımlanacaktır (Hisrich ve Peters 2001).

Hardy ise girişimciliği, piyasalarda ortaya çıkan fırsatları değerlendirmede, insanların içinde oldukları sosyal, kültürel, politik ve ekonomik çevrelerin etkisiyle çalışır hale gelen faaliyetler bütünü olarak tanımlamaktadır.(Hardy, 1998).

Girişimcilik birçok faktörün bir araya gelmesiyle ortaya çıkabilecektir. Yüksek girişimcilik eğilimine sahip olan bireylerin aynı zamanda girişimcilik faaliyetinin desteklendiği bir çevrede girişimciliğin ortaya çıkmasında önemli bir etkidir. Aile başta olmak üzere toplumun, motivasyonun, beşeri sermayenin, ağ sermayesinin, psikolojik özelliklerin, demografinin, sektörel yapının kişiyle olan bileşimin girişimciyi ortaya çıkaracağını söyleyebiliriz. Özellikle gençlerin ve kadınların girişimci olabilmelerinin en önemli faktörü bu çerçevede eğitim olabilmektedir. Bu nedenle girişimcilik için önemli olanın sadece sermaye olduğu algısının doğru olmayacağıdır. Sermayeden daha önemli olan ise fikri sermayeye sahip olmaktır.

3 Ekonomik Büyümede Girişimciliğin Önemi

Ekonomi biliminin en önemli konusu olan ekonomik büyümeyi Adam Smith ilk defa eğitim ile ilişkilendirdiğini görmekteyiz. Smith'e göre alınan eğitimin sonucunda elde edilen birikim doğal olarak sermaye birikimi olacaktır ve bu birikimden toplum da faydalanacaktır (Türkmen, 2002).

Lucas'a göre, beşeri sermaye birikimi büyümenin kaynağı olmaktadır ve büyümenin sürdürülebilir olmasını sağlayacaktır. Beşeri sermaye ise kuşkusuz ki sürekli olarak eğitim ile arttırılabilecektir. Aynı yönde Romer (1986, 1990)'de yeni mal ve hizmet üretimini sağlayan yeniliklerin kaynağının beşeri sermaye olduğunu ifade etmiştir.

Bu yönde çeşitli büyüme teorilerine ve literatürüne baktığımızda teknoloji, icatlar, patentler, yeni fikirler, yenilikler veya yeni organizasyon şekilleri ekonomik büyümenin sağlamaktadır. Beşeri sermaye birikimini ise emeğin verimliliğini yükselterek, girişimlerin yenilikçiliğini arttırarak taşıma etkisi yaratacaktır.

Gelişen ekonomiler için önem taşıyan yenilikçilik ve bağlı olarak girişimcilik, özellikle kullanılmayan kaynakları kullanmanın, mal ve hizmet üreterek milli geliri arttırmanın ve yenilik yaparak daha fazla kar elde etmenin yolu olarak görülmektedir. Girişimcilik ve yenilikçilik gerek ülkenin büyümesi ve kalkınmasında gerekse de bölgenin büyümesi ve kalkınmasında önemli bir rol oynayacaktır. Bu özelliklerinin yanı sıra girişimcilik yaratacağı iş alanları ile istihdamın arttırılmasına katkıda bulunacaktır.

Girişimcilerin topluma yaptığı katkı ise bu yönde yadsınmaz çünkü toplumsal refah düzeyi ve yaşam kalitesini arttıran girişimci kullanılmayan potansiyelleri kullanarak mal ve hizmet üretimini arttırırken yenilikçi karakteri ile de bilim ve teknolojinin gelişmesine öncülük ederler. Artan girişimciliğe bağlı olarak artan girişim sayısı da

istihdam oranının artmasına katkıda bulunacaktır. Ekonomik büyümeyi arttıran girişimciler daha fazla girişimcinin de ortaya çıkmasını sağlayacaklardır.

Girişimci, sınırsız ihtiyaçları gidermede kullanmak üzere kaynakların düşük verimliliğe sahip alanlardan yüksek alanlara aktarılmasını sağlamaktadır. Girişimci üretim için kullanılacak olan kıt kaynakların en yüksek faydayı sağlayacak şekilde üretilmesini düşünen kişidir. Yeni üretim yöntemini, organizasyonu, mal veya hizmeti, endüstriyi, teknolojiyi ya da bunların hepsinin bir araya gelmesini sağlayan girişimci fırsatları fark ederek yeni piyasalarda, yeni mal veya hizmetler ile risk alan kişilerdir. Kısaca ekonomik büyüme ve gelişme için girişimci önemli bir faktör olmaktadır.

4 Eğitim Girişimcilik Üzerindeki Etkisi

Beşeri sermayenin eğitim, geçmiş tecrübeler ve özellikli bilgiden oluştuğunu ve bunun girişimciliğin başarısı için en önemli faktör olarak vurgulayabiliriz. Buradan yola çıkarak genel eğitim ile girişimcilik arasında ilişkinin önemini vurgulayabiliriz. Aynı zamanda girişimcilik çerçevesinde beşeri sermaye ve beşeri sermayenin arttırılması için verilen eğitim resmi eğitimden daha farklı bir anlama gelmektedir. Özellikle girişimciliği ortaya çıkarmak için olsa da olan girişimciliği desteklemek için de eğitim tasarlanmalıdır. Günümüz girişimcilerinin bilinen klasik girişimci kimliği ve görüntüsünün üzerine çıkma zorunluluğu vardır. Bilişimci girişimci diye adlandırılan bu yeni girişimci tipi örgütlerin ulusal ve uluslararası rekabette en önemli itici gücü olacaktır. Bilgi teknolojilerinin genel anlamda iş dünyası, özelde ise girişimcilik biçimlerine yaptığı dönüştürücü etki göz önüne alındığında; bilgi tabanlı iş dünyasında bilgi yönetiminin ilkelerinin rasyonel şekilde uygulanabilmesi, bilişimci girişimcilerin yetişmesine olanak sağlayacaktır (Öğüt, 2007).

Kişilik gibi bireysel özellikleri etkileyen, daha girişimci olunmasını sağlayan veya girişimcilerin başarısını arttıran eğitim özellikle önem taşımaktadır. Eğitim kişinin kendi yönetebileceği bir gelişim alanını da ifade etmektedir. Bilgi olmadan girişimcilik bir strateji ile buluşturulamaz. Pek çok girişimci yönetim, finans, planlama ve pazarlama alanlarında eğitime ihtiyaç duyar. Bireysel ve kurumsal girişimcilerin yetiştirilmesi için işletmeye ilişkin donanımlarının artırılması kaçınılmaz bir gereksinimdir. Girişimcilik eğitimi, girişimciliğin de bir kariyer olarak düşünülmesine ve küçük işletmelerin sağlıklı gelişimine olumlu katkı sağlayacaktır (Henderson ve Robertson, 1999). Girişimcilik eğitimindeki amaç kişide var olan ama gizli kalmış girişimci niteliklerini ortaya çıkarmaktır. Aynı zamanda girişimcilere verilen eğitim, onların yanlış işler yapmalarını önleyerek, sermaye, emek, doğal kaynaklar gibi üretim kaynaklarının boşa harcanmasını engellemektedir. Girişimcilik eğitimi; girişimciliğin ve girişimcinin desteklenmesi ve teşvik edilmesi ve böylece girişimciliğin gelişiminde önemli bir faktör konumundadır. Bunun farkında olan tüm dünyadaki üniversitelerde bu eğitimin verilmesi ile ilgili gelişmeler yaşanmaktadır. Eğitim sisteminin tüm düzeylerinde hızlı bir şekilde ilerleyerek yerini alan girişimcilik eğitim programlarının yanı sıra günümüzde girişimcilik alanında verilen kurslar, akademisyenler ve girişimcilik programlarının sayılarında da görülen artış bu durumun bir göstergesi olmaktadır (Hytti ve O’Gorman, 2004). Günümüzde işsizlik sorununa çözüm üretmek, ekonominin genel dengesini sürdürülebilir kılmak, bütçe açıklarını azaltmak gibi hususların girişimciliğin gelişimi ile mümkün olacağı düşüncesi girişimcilik eğitiminin en stratejik konulardan biri haline getirmiştir (Yelkikalan ve ark. , 2010).

Girişimcilik eğitiminin birey ve işletme bazındaki olumlu etkilerinin yanı sıra ülke bazındaki yani makro etkileri de çok önemlidir. Ülkelerin istihdam ve yenilikçilik başta olmak üzere ekonomik kalkınmalarında önemli bir rolü olan girişimciliğin geliştirilmesi Avrupa Birliği’nin öncelikli politikaları arasında yer almaktadır. AB üyelik sürecindeki ülkeler için girişimcilik politikaları oldukça önemlidir. Çünkü AB aday konumundaki ve AB üyesi olan ülkelerin girişimcilik politikalarını ve bu yöndeki performanslarını izlemektedir. AB’nin girişimciliğin geliştirilmesi doğrultusunda oluşturulan hareket planları arasında girişimcilik eğitimleri düzenlenmesini öncelikli hedeflerine almışlardır. Girişimcilik eğitimleri ile bireylerin girişimciliğin oldukça cazip bir seçenek olduğu konusunda bilgilendirilmeleri, girişimci adaylarının ve girişimcilerin bu yönde motive edilmeleri ve bu yöndeki hedeflerin başarılı birer girişimcilik faaliyetine dönüştürülebilmesi için bireylere gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılması hedeflenmektedir (TİSK, 2004).

Bu bilincin öğrencilere yerleştirilmesi ve girişimcilik konusunda detaylı bilgi verilmesi, onların girişimcilik için gerekli olan sermayeye nasıl ulaşacakları konusunda yol gösterici olacaktır. Kişiler aldıkları eğitimler sonucu iyi bir girişimci olma konusunda bilgi ve becerilerini arttıracaktır.

5 Yöntem ve Sonuçlar

Bu çalışmanın amacı, iktisat öğrencilerinin girişimcilik dersi almadan önce ve girişimcilik dersi aldıktan sonraki aşamada, bu eğitimin girişimcilik eğilimi üzerine etkisini belirlemektir. Araştırmada kullanılacak verilerin toplanması için anket yöntemi kullanılmıştır. Ankete katılan öğrencilerin girişimcilik eğiliminin belirlenmesi amacıyla 40 soruya cevap vermeleri istenmiştir. Çalışma Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi 1. ve 3. Sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ankete birinci sınıf ve üçüncü sınıf öğrencilerinden toplam 200 öğrenci katılmıştır. Ankette 5’li ölçek kullanılmış ve elde edilen veriler için analiz edilmiştir. Anketteki sorulardan örnek olarak temel değerlendirme yapmak amacı ile 7 tanesi girişimcilik eğitiminin girişimcilik

eğilimine olan etkisini göstermek üzere çalışmada yorumlanmak için seçilmiştir. Seçilen sorular ve elde edilen bulgular Tablo 1’de ve Tablo 2’de gösterilmiştir.

1	Girişimci sermayesi olan kişidir.
2	Ben girişimciyim.
3	Girişimci olup kurduğum işler birçok kez başarısız olsa bile başarılı olana kadar denemeye devam edebilirim.
4	Beni girişimci olmaktan sermayem alıkoyuyor.
5	Girişimcilik için kaynak sağlayan risk sermayesi şirketlerinin olduğunu biliyorum.

Tablo 1. Seçilen Sorular

Tablo 2. Önermeye Katılmayanlar Dışındaki Oran

İlk soruyu değerlendirdiğimizde özellikle dersi alan ve almayan öğrenciler arasında belirgin bir farklılık ortaya çıkmaktadır. 1. sınıf öğrenciler girişimciyi sadece sermayesi olan kişi olarak tanımlamaktayken dersi alan öğrencilerin girişimciliği aldıkları eğitim ile beraber doğru bir şekilde tanımladığını görmekteyiz. Girişimcilik eğitiminin beklenen öncelikli amaçlarından birisi tanımlamaları doğru yapmak ve buna bağlı olarak öğrencinin kendini gördüğü yeri daha net ortaya koyabilmesini sağlamaktır.

İkinci soruda dersi alan öğrenciler kendisini daha girişimci olarak tanımlamaktadırlar. Burada dikkati çeken bir önemli bir nokta bulunmaktadır. Dersi alan öğrencilerin belirgin bir şekilde kendini daha iyi bir girişimci olarak tanımlamasına rağmen dersi almasa bile öğrencilerin %67 si kendisini girişimci olarak tanımlamaktadır. Burada karşımıza çıkan genç girişimcilerin yeteneklerinin arttığı sonucudur. Öğrenciler kendilerini girişimci olarak tanımlarken ders ile birlikte kendilerini daha iyi bir girişimci olarak tanımladıklarını söyleyebiliriz.

Üçüncü soruda öğrencilerin başarısızlığa karşı direncinin yükseldiğini görmekteyiz. Bunun doğrudan girişimcilik eğitimi ile ilgili olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü öğrenci girişimcilik yeteneğinin farkına varmıştır ve başarısızlıkta bir veya birkaç defanın etkili olmadığını düşünmektedir.

Dördüncü soru ise dersi alan öğrencileri girişimci olmaktan sermayenin alıkoyması ile ilgilidir. İkinci soruda elde ettiğimiz sonuca paralel olarak öğrencilerin yeteneklerinin artmasıyla birlikte daha çok girişim fikri olmasına rağmen yeterli sermayelerinin olmaması onların girişimci olmalarında bir engel olmadıklarını düşünmektedirler. Gerçekten de verilen eğitimde sadece sermaye bulmanın girişimcilik olmadığı anlatılmaktadır. Burada yine yeteneklerin girişimcilik eğitimi ile artırıldığını görmekteyiz.

Son soru ise girişimcinin finansman kaynaklarının farkındalığı ile ilgilidir. Eğitim programının içerisinde yer alan finansman kaynakları eğitimi öğrencilerin farklı bir finansman kaynağını öğrenebilmelerini sağlamıştır. Bu önemli bir gelişme olarak görülmektedir. Çünkü en bilinen risk sermayesi şirketlerinin yanı sıra daha özellikli finansman yöntemlerini öğrenmiş bulunmaktadırlar. Tecrübe ya da çevreden kolaylıkla öğrenilemeyecek olan bu ve benzeri konuların girişimcilik eğitimi ile verildiğini gözlemlemekteyiz.

Genel olarak değerlendirdiğimizde iki farklı sonucun olabileceğini gözlemlemekteyiz. Birincisi, üniversite öğrencilerinin genç girişimci olarak değerlendirilerek eğitimlerini buna göre tasarlanması gerekliliğidir. İkincisi ise genç girişimcilere yönelik olarak tasarlanan bir eğitim programı ise girişimcilik eğitimini arttırmıştır.

6 Genel Değerlendirme

Küreselleşme ile birlikte yaşanan köklü değişim ile birlikte yaşanan hızlı teknolojik ilerleme işsizliği özellikle gelişmekte olan ülkeler için önemli bir problem haline gelmiştir. İşsizliği azaltmak için girişimci kişi sayısını arttırmak, girişimci sayısını arttırmak için de girişimci yetiştirme konusunda çaba harcamak gerekmektedir. Girişimcilik ekonomik büyümeyi teşvik etmede önemli bir role sahiptir. Girişimciliği destekleyen ülkeler hem bu günlerine hem de geleceklerine yatırım yapmış olmaktadırlar. Girişimciliğin yoğun olduğu ülkelerin yapısı incelendiğinde, bu ülkelerin ekonomik büyüme ve kalkınmışlık konusunda da daha önde oldukları görülmektedir.

Girişimcilik faaliyetleri, sadece girişimciliğin teşvik edilmesi değildir. Girişimcilik niteliklerine sahip kişileri ortaya çıkarmak için eğitim kurumlarında girişimcilik eğitimleri verilerek mevcut potansiyel girişimcileri belirlemek ve onları sahaya çıkarmanın yollarını bulabilmektir. Bir ülkenin girişimci niteliklerine sahip birey sayısı ne kadar fazla ise o ülke ekonomik büyüme ve kalkınma konusunda daha başarılı olacaktır. Bu amaca ulaşabilmesi için girişimciliğin önündeki tüm engellerin kaldırılıp girişimciliğe destek verilmesi gerekmektedir. Ekonomik yaşamda risk almadan başarıya ulaşılması imkânsızdır. Başarı eğilimli olan girişimciler; güçlüklerle karşı koyan, işini en iyi şekilde yapan, yeteneklerini kullanan ve bağımsız olan ekonomik ajanlardır. Girişimci bu yeteneklerini kullanarak alacağı başarı ödülünün yani karın peşindedir. Başarının ödülü olan karı en yüksek seviyede tutmak için kendini geliştirmek ve belli bir bilgi yüküyle donatmak zorundadır. Bu bilgiye ulaşmak için sürekli eğitim alması gereken girişimci için eğitim kurumlarında verilecek olan eğitimin önemi artmıştır. Girişimcilik eğitimi veren belki de tek ama en önemli kurum olan üniversiteler sürekli olarak gelişen ve değişen, küresel değişimleri topluma yansıtan kurumlardır. Buradan yola çıkarak üniversitelerde verilen girişimcilik eğitiminin, öğrencilerin, girişimcilik için gereken kişilik özelliklerinin ortaya çıkmasına temel oluşturmaktadır. Eğitim sürecinde girişimci ekonomik ajanların artmasını sağlamak için öğrencinin hür düşünce ile yeteneklerinin ortaya çıkmasını sağlayacak sistemin benimsenmesi gerekmektedir.

Girişimcilik eğitiminin öğrencilerin girişimci olma veya olmama konusundaki kararlarını etkilediğini ortaya çıkarmak için bir anket çalışması yapılmıştır. Çalışmamızın anket sonuçlarından elde edilen bilgiler doğrultusunda, İİBF İktisat bölümü 3. sınıfında girişimcilik dersi alan öğrencilerin, girişimcilik konusunda, bu dersi almayan öğrencilerden daha istekli oldukları görülmüştür. Girişimcilik dersi almayan öğrenciler, kendi işini kurmak düşüncesine pek sıcak bakmamaktadır çünkü girişimcinin özelliklerini ve tanımını aslında bilmemektedir. Yeni fikirler üretmek, tepkileri göze alarak yeni girişimlerde bulunmak ve risk almak konusunda girişimcilik dersi alan öğrencilere nazaran daha uzak bir görüntü sergilemektedirler. Bu dersi almayan 1. sınıf öğrenciler, düşük riskli işler istemekte yani belirli bir hayat standardına razı olmaktadırlar.

Girişimcilik eğitimi almış öğrencilerle, girişimcilik eğitimi almamış öğrenciler arasında, öğrencilerin sorulara verdikleri cevapların karşılaştırmalarında, bu dersi almış 3. sınıf öğrencilerinin, eğitim sonrasında daha fazla girişimcilik eğilimine sahip oldukları söylenebilmektedir.

Günümüzde girişimcilik, üniversiteden yeni mezun olmuş tüm ekonomik ajanlar için önemli bir kariyer fırsattır ve aldıkları girişimcilik eğitimi, kişilerin içinde var olan girişimci ruhunun dışarıya çıkartacaktır. Bu girişimcilik ruhunun başarılı bir girişimcilik faaliyetine dönüşmesi için, girişimcilik eğitimi veren kurum ve kuruluşlara çok görev düşmektedir. Bu kuruluşların görevini yerine getirebilmeleri için de devlet tarafından daha çok desteklenmeleri gerekmektedir. Girişimciliği destekleyen politikalar sayesinde ekonomik gelişme uyarılacak ve bu da istikrarlı bir ekonomik büyümeye yol açacaktır.

Teşekkür

Bu çalışma Çukurova Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince Desteklenmiştir.

Kaynakça

- Ağca, V.(2007), “Avrupa Birliğinin Girişimcilik Politikası ve Türkiye’ye Yansımaları”, **Türkiye’de İşletmecilikte Yeni Perspektifler**, editörler Kurt, M. Ve Bayraktaroğlu, S. , Gazi Kitabevi, Ankara, s. 169-194.
- Arıkan, S.(2002), **Girişimcilik Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular**, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Arslan, K. (2002),”Üniversiteli Gençlerde Mesleki Tercihler ve Girişimcilik Eğilimleri”, *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 2002/6, s.1-11.
- Balaban, Özlem ve Yasemin Özdemir(2008). “Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği”, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, **3**(2), s.133-147.
- Bayraktaroğlu, S.(2005), **Girişimcilik Ders Notları**, Sakarya Kitabevi, Sakarya.
- Bird, B.J. (1989), **Entrepreneurial Behavior**, Illinois: Foresman and Company.
- Bozkurt, Ö.(2007), “Girişimcilik Eğiliminde Kişilik Özelliklerinin Önemi”, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, **1**(2), s.93-111.

- Cansız, E.(2007). Üniversite Öğrencilerinin Belirlenmesi: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Coulter, M. (2001), *Entrepreneurship in Action*, **Small Business** 2000(New Jersey: Prentice- Hall).
- Daft, Richard L.(2005). **The Leadership Experience**, Third Edition, Canada, Thomson South-Western College Publishing.
- Denison, E.(1962). The Sources of Economic Growth in the United States and Alternatives Before US, Supplementary paper NO.13, New York: Committee for Economic Development.
- Eyüboğlu, D.(2007), **Girişimcilik Eğitimi**, MPM yayınları, No:697, Ankara.
- Gürak, H.(2009), Ekonomik Büyüme, 1-319.
- Gürol, Y. ve Atsan N.(2006), "Entrepreneurial Characteristic amongst University Students: Some Insights for Entrepreneurship Education and Training in Turkey", *Education+Training*, 48(1), s.25-38.
- Hardy K.(1998), "What Do Entrepreneurs Contribute?", *Ivy Business Journal*, Vol 64, Issue 2.
- Henderson R. , Robertson M.(1999), Who wants to be an entrepreneur? Young adult attitudes to entrepreneurship as a career, **Education and Training**; 41:236
- Hisrich. Robert D. ve Peters M.(2001), **Entrepreneurship**, 5th Edition, McGraw-Hill Higher.
- Işık, N. , Göktaş, D. , Kılınç, E. (2011), "İktisadi Büyümede Girişimciliğin Rolü", *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 6(1).
- İpçioğlu, İ. Ve Taşer, A.(2009), "İşletme Bölümlerinde Verilen Eğitimin Girişimci Adayı Öğrenciler Üzerindeki Etkileri", Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2(10), s. 13-25.
- Kılıç, R. , Keklik, B. , Çalış, N.(2012), "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İİBF İşletme Bölümü Örneği", *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 17(2), s. 423-435.
- Kutanis, Özen R. , Hancı, A.(2004), "Kadın Girişimcilerin Kişisel Özgürlük Algılamaları", Osmangazi Üniversitesi, İİBF, 3.Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi, s. 457-464.
- Kuvan, H.(2008), Örgün ve yaygın eğitimin girişimciler üzerindeki etkileri, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Lambing, A.P. ve Kuehl, C. (1997), **Entrepreneurship**, USA: Prentice-Hall.
- Ögüt, A.(2007), **Bilgi Çağında Yönetim**. 3. Baskı Konya: Çizgi Kitabevi.
- Özdemir, A.A.(2014), Kültür, Benlik Saygısı ve Girişimcilik Eğilimi: Amerikan ve Türk Üniversite Öğrencilerinde Karşılaştırmalı Bir Çalışma. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 43(2), 351-367.
- Romer P.M.(1990), Endogenous technological change , *Journal of Political Economy*, 98(5), 71-102.
- Sarı, R. , Soytas, U. (2006), Income and Education in Turkey: A Multivariate Analysis, *Education Economics*, Vol. 14, No. 2.
- Serin, N.(1979), Eğitim Ekonomisi, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 1979.
- Sezer, C.(2013), Girişimcilik Kariyerine Yönetim Nedenleri ve Girişimcilik Dersinin Etkisi Üzerine Bir İçerik Analizi: KTMÜ Örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(4), 63-86.
- Shultz, T. W.(1961), Investment in Human Capital, *The American Economic Review*, Vol. 51, No.1, March, 1-17.
- TİSK, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu(2004), Avrupa Birliği'nde Girişimciliğin Geliştirilmesi Türkiye 'ye Yol Gösteren İlke, Politika ve Uygulamalar, Yayın No:245.
- Tutar, H. ve Küçük, O.(2003), **Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi**, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Türkmen, F.(2002), Eğitimin Ekonomik ve Sosyal Faydaları ve Türkiye'de Eğitim Ekonomik Büyüme İlişkisinin Araştırılması, DPT-Uzmanlık Tezleri, Yayın No:DPT:2655, Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Eylül, 1-114.
- TÜSİAD(2002), **Türkiye'de Girişimcilik**, Lebib Yalkın Yayınları, İstanbul.
- Ulaş, D.(2006), "Franchising Sisteminin Girişimcilik Açısından Değerlendirilmesi", *G.Ü.İ.İ.B.F. Dergisi*, 8/3: 133-151.
- Üzülmaz, H. (2008), Girişimcilik ve Konya'da Girişimciliğin Geleceği", *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3(1): 21-23.
- Yelkikalan, N. , Akatay, A. , Yıldırım, M.H. , Karadeniz, Y. , Köse, C. , Koncagül, Ö. ve Özer, E.(2010), "Dünya ve Türkiye Üniversitelerinde Girişimcilik Eğitimi: Karşılaştırmalı Bir Analiz", *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 12(19), s. 51-59.